

472

USTAWA

z dnia 18 marca 2010 r.

o zmianie ustawy o Trybunale Stanu

Art. 1. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 925, z 2003 r. Nr 175, poz. 1692 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Opinię, o której mowa w ust. 6, Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej przyjmuje na posiedzeniu zamkniętym.”;

2) art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. Przewodniczący Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej przesyła niezwłocznie osobie objętej wnioskiem odpis wstępnego wniosku, informując ją o prawie do złożenia pisemnych wyjaśnień w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania oraz o innych uprawnieniach przysługujących tej osobie w postępowaniu przed Komisją.”;

3) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. 1. Jeżeli zostanie ujawniona okoliczność, która mogłaby wywołać wątpliwości co do bezstronności członka Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej przy czynności przesłuchania przez Komisję osoby objętej wnioskiem lub świadka, ulega on wyłączeniu z tej czynności.

2. Za okoliczność, o której mowa w ust. 1, nie może być w szczególności uznana przynależność do określonego klubu lub koła poselskiego.

3. Wyłączenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje Komisja, na wniosek osoby objętej wnioskiem, świadka lub członka Komisji; w głosowaniu nie bierze udziału członek Komisji, którego wyłączenia głosowanie dotyczy.”;

4) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. 1. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej może żądać od organów władzy publicznej oraz organów osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej pisemnych wyjaśnień lub przedstawienia dokumentów będących w ich dyspozycji, jak także akt każdej sprawy przez nie prowadzonej.

2. Komisja może zlecić Prokuratorowi Generalnemu lub Najwyższej Izbie Kontroli przeprowadzenie określonej czynności niezbędnej do wyjaśnienia okoliczności sprawy.

3. Komisja może zapoznawać się z dokumentami lub aktami, badając sprawę na miejscu.”;

5) po art. 9 dodaje się art. 9a—9g w brzmieniu:

„Art. 9a. 1. Czynności dowodowe Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej przeprowadza na posiedzeniach zamkniętych.

2. W postępowaniu przed Komisją osoba objęta wnioskiem, świadkowie i biegli zwolnieni są od obowiązku zachowania tajemnicy służbowej i państwowej.

3. Dla uzyskania wiedzy specjalistycznej Komisja może powoływać biegłych lub tłumaczy. Do biegłych stosuje się odpowiednio przepisy art. 9b ust. 3—6.

Art. 9b. 1. Każda osoba wezwana przed Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej w charakterze świadka ma obowiązek stawić się w wyznaczonym terminie i złożyć zeznania.

2. Jeżeli świadek nie może stawić się na wezwanie z powodu choroby, kalectwa lub innej niedającej się pokonać przeszkody, Komisja może go przesłuchać w miejscu jego pobytu.

3. W przypadku gdy świadek bez usprawiedliwienia nie stawia się na wezwanie Komisji, bez zezwolenia Komisji wydali się z miejsca czynności albo bezpodstawnie uchyli się od złożenia zeznań, Komisja może zwrócić się do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o zastosowanie kary porządkowej.

4. Do postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 3, oraz wykonania orzeczonej kary porządkowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego wykonawczego.

5. Komisji przysługuje zażalenie na odmowę zastosowania kary porządkowej. Do postępowania w sprawie zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

6. Na terenie Sejmu czynności związane z przymusowym doprowadzeniem przed Komisję ukaranego karą porządkową, wykonuje, na polecenie sądu, Straż Marszałkowska.

Art. 9c. 1. Na zewnątrz Komisję Odpowiedzialności Konstytucyjnej reprezentuje oraz działa w jej imieniu przewodniczący Komisji lub, z jego upoważnienia, zastępca przewodniczącego.

2. Przewodniczący Komisji kieruje posiedzeniem Komisji i czuwa nad jego prawidłowym przebiegiem.

3. Przewodniczący Komisji prowadzi przesłuchanie przed Komisją, a w szczególności:

- 1) poucza świadka o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy,
- 2) poucza biegłego lub tłumacza o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywej opinii lub tłumaczenia,
- 3) poucza świadka o przysługujących mu uprawnieniach w postępowaniu przed Komisją,
- 4) uchyla pytania sugerujące treść odpowiedzi i pytania nieistotne bądź niestosowne.

4. W trakcie przesłuchania przed Komisją od decyzji przewodniczącego osobie objętej wnioskiem lub świadkowi przysługuje odwołanie do Komisji. Komisja rozstrzyga o odwołaniu w drodze głosowania, większością głosów.

Art. 9d. 1. Osoba objęta wnioskiem ma obowiązek stawić się przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej.

2. Osoba objęta wnioskiem ma w szczególności prawo do:

- 1) składania wyjaśnień ustnie lub na piśmie i zgłaszania wniosków dowodowych; może jednak bez podania powodów odmówić odpowiedzi na poszczególne pytania lub odmówić składania wyjaśnień,
- 2) korzystania z pomocy nie więcej niż trzech obrońców; obrońcą w postępowaniu przed Komisją może być jedynie adwokat lub radca prawny,
- 3) uczestniczenia osobiście lub przez obrońcę we wszystkich czynnościach dowodowych przeprowadzanych przez Komisję oraz w czynnościach podejmowanych na jej żądanie,
- 4) dostępu do materiału dowodowego po uzyskaniu zgody Komisji,
- 5) końcowego zaznajomienia się z materiałami postępowania przeprowadzonego przed Komisją.

Art. 9e. 1. W postępowaniu przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej świadkowi należy umożliwić swobodne wypowiedzenie się w granicach określonych celem danej czynności, a następnie można zadawać pytania zmierzające

do uzupełnienia, wyjaśnienia lub kontroli wypowiedzi. Nie wolno zadawać pytań sugerujących świadkowi treść odpowiedzi ani pytań nieistotnych bądź niestosownych.

2. W postępowaniu przed Komisją świadkowi służy w szczególności prawo do:

- 1) uchylecia się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić świadka lub osobę dla niego najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- 2) odmowy zeznań, gdy jest on osobą najbliższą dla osoby objętej wnioskiem lub jeżeli w innej toczącej się sprawie jest oskarżony o współudział w przestępstwie objętym postępowaniem przed Komisją,
- 3) złożenia wniosku o zwolnienie od złożenia zeznania lub odpowiedzi na pytania, jeżeli pozostaje z osobą objętą wnioskiem w szczególnie bliskim stosunku osobistym,
- 4) złożenia wniosku o zarządzenie przerwy w posiedzeniu Komisji,
- 5) złożenia wniosku o uchylenie pytania, które w ocenie świadka sugeruje mu treść odpowiedzi, jest nieistotne bądź niestosowne,
- 6) złożenia wniosku o zmianę terminu przesłuchania,
- 7) złożenia wniosku o dokonanie czynności, które Komisja może albo ma obowiązek podejmować z urzędu.

3. O uprawnieniach wymienionych w ust. 2 oraz o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy świadka poucza się przed rozpoczęciem przesłuchania.

Art. 9f. 1. Z przesłuchania sporządza się protokół.

2. Protokół sporządza się w oparciu o zapis dźwiękowy przesłuchania.
3. O dokonywaniu zapisu dźwiękowego przesłuchania przewodniczący Komisji informuje osobę przesłuchiwaną.
4. Zapis dźwiękowy przebiegu przesłuchania stanowi załącznik do protokołu.
5. Protokół podpisuje przewodniczący Komisji i osoba przesłuchiwana.
6. Skreśleń, poprawek lub uzupełnień w protokole dokonuje przewodniczący Komisji na wniosek osoby przesłuchiwanej lub członka Komisji, o czym informuje członków Komisji na jej najbliższym posiedzeniu.
7. Skreślenia, poprawki lub uzupełnienia dokonane w protokole wymagają omówienia podpisanego przez osoby podpisujące protokół.

8. Odrzucony wniosek o dokonanie skreśleń, poprawek lub uzupełnień dołącza się do protokołu.
 9. Jeżeli osoba przesłuchiwana odmawia podpisania protokołu lub nie może go podpisać, przewodniczący Komisji zaznacza w protokole przyczynę braku podpisu.
 10. Oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe w protokole mogą być sprostowane na wniosek lub z urzędu.
- Art. 9g. 1. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej uchwala sprawozdanie o wystąpieniu do Zgromadzenia Narodowego z wnioskiem o postawienie Prezydenta w stan oskarżenia albo o umorzenie postępowania w sprawie.
2. W stosunku do osób wymienionych w art. 1 ust. 1 pkt 2—7 i ust. 2 Komisja uchwala sprawozdanie o wystąpieniu do Sejmu z wnioskiem o pociągnięcie tych osób do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu albo o umorzenie postępowania w sprawie.
 3. Wniosek o postawienie w stan oskarżenia albo o pociągnięcie do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu powinien spełniać warunki wymagane przez przepisy Kodeksu postępowania karnego w stosunku do aktu oskarżenia, a wniosek o umorzenie postępowania — zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne tego wniosku.
 4. Wnioski mniejszości mogą zawierać jedynie wnioski o umorzenie postępowania, postawienie w stan oskarżenia albo o pociągnięcie do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu.
 5. Wnioski mniejszości do sprawozdań, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierające wnioski o postawienie w stan oskarżenia albo o pociągnięcie do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu powinny spełniać warunki wymagane przez przepisy Kodeksu postępowania karnego w stosunku do aktu oskarżenia.
 6. Jeżeli wnioski, o których mowa w ust. 3 i 4, nie odpowiadają warunkom określonym w ustawie, odpowiednio przewodniczący Zgromadzeniu Narodowemu albo Marszałek Sejmu, w uzgodnieniu z Prezydium Sejmu, wzywa wnioskodawców do ich uzupełnienia w terminie 14 dni, wskazując niezbędny zakres uzupełnienia wniosku.
 7. W przypadku nieuzupełnienia wniosku w terminie i w zakresie, o których mowa w ust. 6, wniosek taki nie podlega rozpatrzeniu.”;
- 6) w art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej przedstawia Zgromadzeniu Narodowemu sprawozdanie z przeprowadzonego postępowania wraz z wnioskiem, o którym mowa w art. 9g ust. 1.”;
 - 7) w art. 11 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Po podjęciu uchwały o pociągnięciu do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu Sejm wybiera spośród posłów, w terminie 3 miesięcy, oskarżyciela, który posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania stanowiska sędziego. W razie utraty uprawnień przez oskarżyciela jego obowiązki do czasu wyboru nowego oskarżyciela wykonuje Marszałek Sejmu.

3. Po wyborze oskarżyciela, o którym mowa w ust. 2, Marszałek Sejmu przesyła, z zastrzeżeniem art. 13 ust. 3b, przewodniczącemu Trybunału Stanu, uchwałę Sejmu o pociągnięciu do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu wraz z uchwałą Komisji Odpowiedzialności Konstytucyjnej albo wnioskiem mniejszości, które w dalszym postępowaniu przed Trybunałem Stanu stanowią akt oskarżenia. W wypadku konieczności uchylenia immunitetu poselskiego lub senatorskiego następuje to po wyrażeniu przez Sejm lub Senat zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej.”;
 - 8) w art. 13:
 - a) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Niezależnie od treści wniosku, o którym mowa w art. 9g ust. 1, Zgromadzenie Narodowe głosuje nad postawieniem Prezydenta w stan oskarżenia.”;
 - b) ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. Niezależnie od treści wniosku, o którym mowa w art. 9g ust. 2, Sejm głosuje nad pociągnięciem do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu osób, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 2—7 i ust. 2.”;
 - 9) w art. 13a:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli po nadaniu biegu przez Marszałka Sejmu wnioskowi wstępnemu, a przed podjęciem uchwały o postawieniu w stan oskarżenia albo o pociągnięciu do odpowiedzialności przed Trybunałem Stanu albo przed stwierdzeniem umorzenia postępowania w sprawie upłyne kadencja Sejmu, postępowanie w danej sprawie toczy się nadal po rozpoczęciu następnych kadencji Sejmu.”;
 - b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Sejm nowej kadencji wybiera posła oskarżyciela.”;
 - 10) art. 20a otrzymuje brzmienie:

„Art. 20a. 1. W postępowaniu przed Trybunałem Stanu udział obrońcy jest konieczny.

2. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, obrońcą może być jedynie adwokat lub radca prawny.”;

11) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a. 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej, zanim zostały ujawnione w postępowaniu przed Trybunałem Stanu,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy przed Trybunałem Stanu prowadzonej z wyłączeniem jawności.

3. Zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, udziela Przewodniczący Komisji.”.

Art. 2. Czynności dokonane w postępowaniu przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są skuteczne, jeżeli dokonano ich z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Marszałek Sejmu wykonujący obowiązki
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*